

Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»	СИЛАБУС навчальної дисципліни Педагогічна конфліктологія
	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 015 Професійна освіта (Охорона праці) Освітньо-професійної програма: Охорона праці Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський) Дні занять та консультацій: згідно з розкладом Рік навчання: 1-й Семестр: 2-й Кількість кредитів: 3
	Викладачі: Соснова Мирослава Андріївна, кандидат педагогічних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії Електронна пошта: masosnova@gmail.com Сторінка дисципліни на сайті викладача: https://cutt.ly/RFqMeFL

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних дисциплін

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова циклової комісії педагогічних дисциплін _____ (_____)
(підпис) (ПІБ)

“___” _____ 20__ року

Голова робочої групи
(гарант освітньої програми)

_____ (_____)
(підпис) (ПІБ)

“___” _____ 20__ року

Опис дисципліни

Мета – надати студентам можливість зрозуміти сутність поняття «педагогічний конфлікт», його види, структуру, на конкретних прикладах і в ході рольових ігор дізнатись про порушення та бар'єри у педагогічному спілкуванні, а також відпрацювати шляхи їх подолання та розв'язання конфліктів, стрес, дистрес.

Завдання: основи теорії конфліктології, прийоми та методи прийняття рішень в умовах виникнення конфліктних ситуацій, типологія конфліктів, види педагогічних конфліктів, основи вирішення педагогічних конфліктів, теоретичні положення та практичні рекомендації щодо подолання наслідків різних видів педагогічних конфліктів.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: соціально-психологічний конфлікт, профілактика, уникнення та вирішення різних видів конфліктів.

Пререквізити: «Педагогіка», «Дидактичні основи професійної освіти».

Постреквізити: «Педагогічна практика».

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний (лекція традиційна, проблемна); інтерактивний (мозковий штурм, дискусія); частково-пошуковий (бесіда); дослідницький (робота з науковими джерелами).

Форми та методи оцінювання: екзамен, усне та письмове опитування, групові дискусії та обговорення, самостійна дослідницька робота, активність та уміння формулювати висновки.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	К 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення. К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
Спеціальні (фахові) компетентності	К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності. К 14. Здатність керувати навчальними /розвивальними проектами.

	К 16. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище. К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень. К 25. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.
Програмні результати навчання	ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України. ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах. ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення. ПР 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих. ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою. ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти. ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні **знати**:
 об'єкт та предмет конфліктології; сутність конфлікту та його структуру; динаміку та причини конфлікту; види конфліктів у суспільстві та їх особливості; особливості внутрішньо-особистісного, міжособистісного та міжгрупового конфліктів; психологічні особливості механізму виникнення конфліктів; теорії поведінки особистості в конфлікті; технології управління конфліктами; психологічні умови попередження та розв'язання конфліктів.

уміти:

оцінювати місце конфліктології в системі спеціальних наук про людину; використовувати технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті; виявляти механізм та причини соціальних конфліктів; визначати етапи виникнення конфлікту з метою подальшого його розв'язання; розпізнавати внутрішньо-особистісний конфлікт; виявляти основні етапи переговорного процесу; визначати шляхи розв'язання конфліктів в управлінні; використовувати отримані знання для попередження та регулювання конфліктів.

Організація навчання

Теоретичні заняття (лекції): 36 годин

Практичні заняття (семінарські): 18 години

Самостійна робота: 36 години

Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
I курс, II семестр			
Модуль I.			
1	Тема 1. Специфіка міжособистісного спілкування в педагогічному середовищі	Структура мовленнєвої комунікації. Організація і розвиток мовленнєвої комунікації. Комунікативна задача. Комунікативні вміння. Когнітивні	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
2	Тема 2. Комунікативний, перцептивний, інтерактивний аспекти спілкування	Порушення, труднощі і бар'єри спілкування та їх подолання. Роль педагога в цьому процесі. Особливості міжособистісного спілкування в педагогічному середовищі. Стили слухання і зворотний зв'язок у міжособистісному спілкуванні. Ефективне слухання. Особливості активного слухання при спілкуванні з дитиною. Стратегія і тактика мовленнєвого спілкування.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
3	Тема 3. Міжособистісна взаємодія	Структура міжособистісної взаємодії. Простір міжособистісної взаємодії в педагогічному середовищі. Сценарії і механізми взаємодії. Феномен особистого впливу. Влада і лідерство. Типи особистого впливу. Стратегії і тактики впливу та маніпулювання. Маніпуляція в спілкуванні.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
4	Тема 4. Проблемне та ефективне спілкування в педагогічному середовищі.	Труднощі у спілкуванні. Порушення, бар'єри, труднощі спілкування. Дефіцитне спілкування. Дефектне спілкування. Деструктивне спілкування. Успішне спілкування. Поняття, критерії і рівні успішності спілкування. Оптимальний стиль	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання

		спілкування.	
Модуль 2.			
5	Тема 5. Загальна теорія конфліктів. Розвиток конфліктології як науки.	Сутність педагогічного конфлікту та його структура. Об'єкт і предмет конфліктології. Принципи і методи конфліктології. Зв'язок з іншими науками. Становлення конфліктології. Конфлікт як складне соціальне явище. Структурна модель конфлікту. Функції конфлікту.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
6	Тема 6. Види педагогічних конфліктів та причини їх виникнення.	Динаміка конфлікту та механізми його виникнення. Класифікація конфліктів. Межі конфлікту. Причини виникнення конфлікту. Теорії механізмів виникнення конфліктів. Трансактний аналіз конфліктів.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
7	Тема 7. Робота з педагогічними конфліктами.	Керування конфліктами. Вирішення педагогічних конфліктів. Сутність керування конфліктами та їх діагностика. Методи регулювання конфліктів. Моделі і стилі виходу з конфлікту. Технології врегулювання конфліктів. Переговори і стилі їх проведення. Консensusні технології вирішення конфліктів. Медіація у педагогічному конфлікті	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
8	Тема 8. Технології попередження конфліктів.	Профілактика конфліктів в педагогічних організаціях. Роль керівника у конфліктній ситуації. Профілактика конфлікту як спосіб його попередження. Концепція і технології превентивних дій. Попередження конфліктів як тактичний крок. Співробітництво як спосіб попередження конфліктів. Сутність, підходи і напрямки профілактики конфліктів в педагогічних організаціях. Управлінські методи з метою запобігання конфліктів. Керівник у конфліктній ситуації.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання, обговорення, презентації, ситуаційні, проблемні завдання
			Екзамен

Рекомендовані джерела інформації

1. Калагур С.М., Фалинська З.З. Соціальна конфліктологія : навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2010. 360 с.
2. Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності: навч. посіб. Львів, Видавничий Цент ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
3. Конфліктологія : Конспект лекцій. / В.Я.Галаган, В.Ф.Орлов, О.М.Отіч. Київ : ДЕТУТ, 2008. 293 с.
4. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Харків : Право, 2012. 128 с.
9. Кручек В.А. Психолого-педагогічні основи міжособистісного спілкування : навч. посіб. Київ, 2010. 138 с.

Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається з дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

(<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу

<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти

<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення занять у вигляді опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, а також виконання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль – екзамен.

Розподіл балів

1. Виконання завдань на семінарських заняттях - 5 балів;
2. Самостійна робота (за тему) - 3 бали;
3. Участь у конференціях, вебінарах, підготовці публікацій, робіт на конкурси - 8 балів
4. Комплексна контрольна робота (підсумковий тест) - 5 балів
5. Екзамен - 20 балів

Кількість балів

	Кількість	Сума балів
Модуль 1		
1. Виконання завдань на семінарських заняттях	5	25
2. Самостійна робота (за тему)	5	15
Разом		40
Модуль 2		
1. Виконання завдань на семінарських заняттях	3	15
2. Самостійна робота (за тему)	4	12
Разом		27

участь у конференціях, вебінарах, підготовці публікацій, робіт на конкурси	1	8
Комплексна контрольна робота	1	5
Екзамен		20
Усього		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення.		

		Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		задовільно
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	